

Rapport från 14:e Svenska Entomologmötet 27-29 juni i Skåne

av
Bertil Andréén

Årets svenska entomologmöte var förlagt till Degerberga i det natursköna Österlen på Skånes ostkust. Vård för mötet var det anrika Entomologiska Sällskapet i Lund, som i år firar 100-årsjubileum.

Väl framme vid Degerberga stugby möttes vi (Gunnar Ahlrot, Per Almkvist och under-tecknad) av en stor blåskimrande kortvinge, *Ocybus ophthalmicus* (Scopoli, 1763), och sen hälsade värdarna med Per Douwes och Anders Ohlsson i spetsen oss välkomna och vi presentades en vacker liten jubileumsskrift, ”De svenska insekterna. En presentation med anledning av Entomologiska sällskapets

100-årsjubileum år 2003”, med text av Per Douwes och utsökta bilder av Åke Sandhall och Per Douwes. Den lilla skriften inleds med en kort historik över Sällskapet och ger sedan en föredömlig sammanfattning av storsystematiken inom insekternas mångfasetterade värld.

Vid samkvämet med fika senare på kvällen diskuterades huruvida en del svenska dagfjärilsnamn med epitet som allmän eller stor eller med namn, som syftar på värdväxt, kan anses passa till vederbörande art. Ivan Krus hade sammanställt en lista på ändringsförslag, som genomgicks och kommenterades. (Läs vidare om Ivans förslag till ändringar i den nyligen utkomna Entomologisk Tidskrift 124: 175-176.) Viktigt är givetvis att man i samband med utarbetandet av Nationalfaunans dagfjärilsdel tänker till i frågan.

Vid mörkrets inbrott gjordes sedan i pannlampornas sken en nattexcursion till den kända Forsakersravinen med Skånes högsta vattenfall på Linderödsåsens östsida.

Linné, som besökte trakten på sin skånska resa, skrev 1749:

- Forsakar kallades ett högt fall, som föll ned utur skogslanden neder på slätten. Floden har gravit sig så djupt, att sidorna stodo branta och höga som kyrkomurar; denna fors gjorde först ett högt och hastigt fall; därefter ett bösseskotts löpande, åter ett annat högt bråstupa fall, där vattnet föll ned uti botten liksom i en fyrkantig kummer eller kar, varutur allenast litet vatten borttrann.

Ravinen är en av två lokaler för den märkliga *Carabus intricatus*, bokskogslöparen, som är Skånes landskapsinsekt och en av Sveriges fridlysta insekter.

Deltagarna hade nu den stora lyckan att få se ett par av baggarna, som glittrade som

Forsakar, nedre fallet. Akvarell och tuschteckning av Bertil Andréén.

smycken i lampornas sken.

Det var för övrigt Linné, som beskrev arten, som därefter inte sågs till förrän 1942, då den återfanns av Per Brinck och senare också iakttagits på ytterligare en lokal i Östskåne.

Efter några timmars sömn och frukost på Forsakarsgården öppnade Marcus Forslund SEF:s årsmöte och gjordes sedvanliga val och redovisningar.

Styrelsen beviljades ansvarsfrihet och styrelse och revisorer blir som tidigare. Till valberedning utsågs Lars Imby, Stig Lundberg och Ingemar Struwe, den senare sammankallande.

Bland annat belyste Marcus Forslund ET:s upplageutveckling och redovisade olika prisalternativ utifrån typ av bindning, antal sidor i färg – svartvitt, antal nummer m m. varefter, eftersom Vetenskapsrådet inte givit något definitivt besked om fortsatt ekonomiskt stöd till ET, beslutades om en kommande blygsam höjning med 40 kr.

Marcus Forslund informerade också om det fortskridande arbetet med ”Handledning för insektsintresserade”, som finns tillgänglig på webben: www.sef.nu/handboken. (Målgrupp: 10 år och äldre). Alla är välkomna

med bidrag, synpunkter, bildmaterial och konstruktiv kritik.

Ulf Gärdenfors presenterade därefter ett rapportsystem för insekter.

Gunnar Ahlroth påminde om, att man inte får tro, att allt finns på nätet, utan att bibliotek och museer faktiskt fortfarande är mycket viktiga i vårt ”datasamhälle”.

Vidare beslöt mötet, att årets markägar-diplom skulle tilldelas nuvarande och förra ägarna av gården Romperöd i Östra Göinge. Gården omfattar bl.a. ädellövskog på hype-ritberg.

Slutligen inbjöd Sanne Godow, ordförande i Entomologiska föreningen i Dalarna, till det 15:e svenska entomologmötet. Mötet kommer att äga rum den 18-20 juni i Nås, Bengt Ehnströms hemtrakt, med närhet till gammelskogar, ängsmarker, myrar och Västerdalälven.

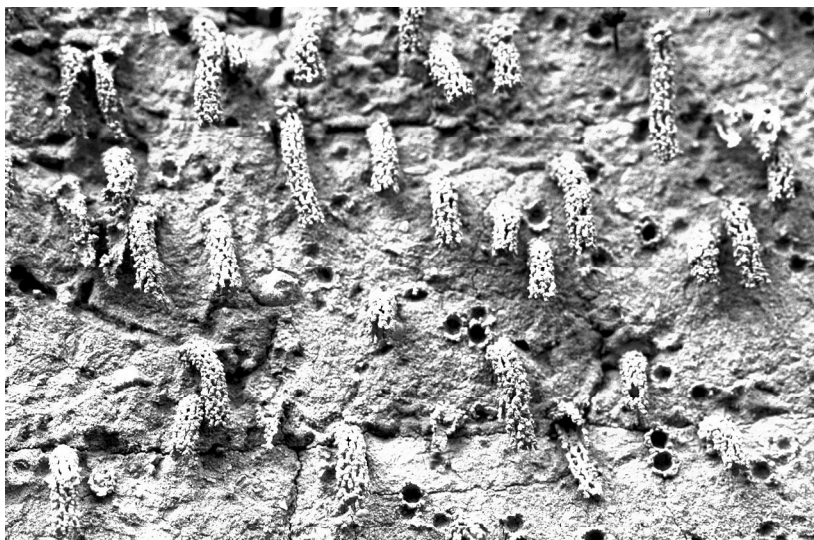
Före lunch gjordes sedan en avstickare upp i de branta backarna ovanför stugbyn under Mikael Sörenssons ledning. I backarna lever bl.a. ett antal intressanta *Apion*-arter. Nu påträffades *A. atomarius* Kirby, *A. curti-rostre* Ger., *A. loti* Kirby, *A. meliloti* Kirby, *A. ononides* Gyll. och *A. violaceum* Kirby (det Bengt Carlsson) samt den lilla dagborren

Blyertsteckning av Anders Andrén efter en oljemålning av prins Eugen, Gröna kullar II, 1932.

(*Maladera holocericea*), som kunde grävas fram ur den myllblandade, varma sanden. Även skinnbaggfaunan var art- och individrik.

Med Per Douwes, Mikael Sörensson och Håkan Ljungberg som guider företogs eftermiddagens exkursion med ett första stopp vid Segeholmsån, lokal för den märkliga vattenmyrlejansländen (*Osmylus fulvicephalus*), som sågs i ett tiotal exemplar, varefter färden

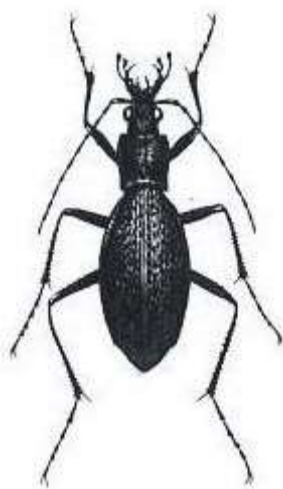

Bon av den solitära getingen *Osmylus fulvicephalus*. Foto: Per Almkvist.

gick vidare förbi den vackra 1200-talskyrkan i Maglehem till Blåherremölla, där, på väggen till ett korsvirkeshus, den solitära getingens, *Odynerus spinipes*, hundratals nedåtböjda ”skorstenar” kunde beskådas. Väggen var också tillhåll för ett tiotal andra steklar (bin, guldsteklar, parasitsteklar m.fl.). Exkursionen avslutades med ett besök på Ravlunda skjutfält.

Efter en utsökt middag på Forsakarsgården berättade Mikael Sörensson inspirerande om östskånska insekter och entomologer med anknytning till Östskåne, utifrån citat av Sten Selander och beledsagat med vackra bilder från spännande lokaler.

När mörkret föll blev det åter ”ljusletning” efter *Carabus intricatus* i Forsakarsravinen

Bokskogslöparen
Carabus intricatus

och för en del även *Harpalus*-jakt på Ravlundafältet.

Den av några hett eftertraktade glansspinnaren (*Callimorpha dominula*) syntes dock inte till.

Söndagens exkursion gick till Brösarps backar med sina böljande kullar, som på 1930-talet bl.a. inspirerade prins Eugen till

flera kända målningar. Samling ägde rum på parkeringen Piraten, vilket ju påminner om ytterligare en sida av Skånes kultur.

Genast vid ankomsten iaktogs den dagsvärmande bruna pingborren (*Amphimallon fallenii*), som här har en av sina få lokaler i Sverige. Det är hanarna, som i brummande flykt tätt över marken söker efter de i vegetationen väntande honorna.

Annars är kanske backarna främst kända för den märkliga dyngbaggfaunan med den stora månhornbaggen (*Copris lunaris*) i täten. I hästspillning sågs också ett par *Onthophagus*-arter, *O. nuchicornis* och *O. fracticornis*, och vid hävning i vegetationen påträffades ett stort antal exemplar av fallbaggen *Cryptocephalus fulvus*.

I Verkaåns dalgång hördes kungsfiskarens genomträngande läte, men vi lyckades aldrig få syn på denna vår fågelfaunas lilla juvel.

Vid ”kickhävning” i åns rena vatten togs på grus- och sandbottnarna bäckbaggarna *Elmis aenea* och *Limnius volckmari*, vattenbrynsbaggen *Hydraena gracilis* och den lilla, vackert tecknade dykaren *Oreodytes sanmarkii*, den senare med en märklig disjunkt utbredning i Sverige.

Exkursionen avslutades med en avstickare till Kungsmöllan, som också har intressanta, branta sydexponerade backar vid Verkaån, och så var ett händerrikt och trevligt möte med Skåne-entomologerna över.